

Spisz się, bo liczysz się dla Polski!

1 kwietnia rozpocznie się największe i najważniejsze badanie polskiej statystyki publicznej, czyli Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Podczas spisu dowiemy się m.in. ilu nas jest, jacy jesteśmy i w jakich warunkach mieszkamy. Dane spisowe mają ogromne znaczenie dla przyszłości naszego kraju, województwa i gminy, dlatego tak ważne jest, żeby spisał się każdy z nas.

Spisy powszechne są przeprowadzane na całym świecie, a ich rola jest nie do przecenienia. Właśnie dzięki spisom władze państwowe, regionalne i lokalne mają dostęp do informacji i danych niezbędnych do podejmowania działań na rzecz społeczeństwa. Spisy ludności mają długą tradycję – w Polsce tego rodzaju przedsięwzięcia są realizowane od ponad 200 lat!

Uczcij 100-lecie pierwszego spisu Niepodległej!

Pierwszym badaniem na ziemiach polskich, które przypominało współczesny spis powszechny, była „Lustracja dymów i podanie ludności” przeprowadzona w 1789 r. na podstawie decyzji Sejmu Czteroletniego. Jak można domyślić się z nazwy, liczone wtedy mieszkańców i „dymy”, czyli domy wyposażone w komin.

Pierwszy w pełni tego słowa znaczeniu spis powszechny ludności odbył się w Polsce już po odzyskaniu niepodległości. Dla odradzającej się Rzeczypospolitej przeprowadzenie spisu było jednym z priorytetów, ale ze względu na niezwykle trudną sytuację młodego państwa udało się go zorganizować dopiero w 1921 roku.

„Pierwszy Powszechny Spis Ludności” pokazał, że odrodzoną Rzeczpospolitą zamieszkiwało 25,7 mln osób. Etniczni Polacy stanowili niecałe 70% ludności, najliczebniejszą mniejszością narodową byli Ukraińcy (15%).

Tegoroczny Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań odbędzie się zatem równo w stulecie pierwszego spisu powszechnego odrodzonej Polski.

Spisać musi się KAŻDY!

Zgodnie z ustawą o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. obywateli i mieszkańców podlegają:

- Polacy mieszkający w Polsce mający miejsce zamieszkania (rozumiane jako miejsce zameldowania stałego lub czasowego, bądź jako miejsce zamieszkania stałe lub czasowe) w mieszkaniach, zamieszkałych pomieszczeniach niebędących mieszkaniami lub obiektach zbiorowego zakwaterowania,
- cudzoziemcy mieszkający w Polsce na stałe oraz przebywający w Polsce czasowo (bez względu na to czy są zameldowani, czy nie) w mieszkaniach, zamieszkałych pomieszczeniach niebędących mieszkaniami lub obiektach zbiorowego zakwaterowania,
- Polacy, którzy przebywają czasowo za granicą (bez względu na okres przebywania), którzy nie wymeldowali się z pobytu stałego w Polsce w związku z wyjazdem na stałe za granicę,
- osoby bezdomne bez dachu nad głową – obywatele polscy i cudzoziemcy, mieszkania, budynki, obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz zamieszkałe pomieszczenia niebędące mieszkaniami.

W przypadku osób niepełnoletnich spisu w ich imieniu dokonują rodzice lub prawni opiekunowie.

Dlaczego spis jest tak ważny?

Inicjatywy spisowe podejmowane przez Sejm Czteroletni, jak i w momencie odradzania niepodległej Polski, wynikały z przeświadczenia, że wiedza o ludności, jej strukturze i zróżnicowaniu, jest niezbędna dla sprawnego zarządzania państwem. Dziś jest podobnie – prowadzenie jakichkolwiek skutecznych działań w przestrzeni publicznej wymaga wiedzy i danych statystycznych.

Spisy powszechne odbywają się w Polsce co 10 lat. Na tyle często, by dane spisowe były aktualne, ale jednocześnie możliwie rzadko, by minimalizować koszty i ograniczać konieczność angażowania czasu i uwagi mieszkańców.

Dane zebrane podczas Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 będą służyć do planowania i podejmowania działań we wszystkich najważniejszych dla kraju sferach: w polityce rodzinnej, mieszkaniowej, edukacyjnej, zdrowotnej a nawet transportowej.

Przykład? W trakcie spisu powszechnego będziemy proszeni o podanie miejsca zamieszkania oraz lokalizację miejsca pracy. Dzięki temu statystycy sprawdzą, jak wyglądają dojazdy do pracy na poziomie kraju, województwa, a nawet gminy. To z kolei pozwoli władzom lokalnym poznać potrzeby transportowe mieszkańców i organizować połączenia w regionie.

Dzięki Narodowemu Spisowi Powszechnemu poznamy dokładnie przede wszystkim sytuację demograficzną polskiego społeczeństwa i naszej gminy, a także przyjrzymy się najważniejszym wyzwaniom związanym z tym tematem: z jednej strony urodzeniom i dzietności, z drugiej zaś coraz intensywniejszemu starzeniu się naszego społeczeństwa. Spis to również jedyne badanie dające pełny obraz poziomu wykształcenia wszystkich mieszkańców, niepełnosprawności, wyznania czy narodowości.

Najlepiej przez Internet – w domu lub w Urzędzie

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 będzie pierwszym w historii polskich spisów ludności, w którym PODSTAWOWĄ I OBOWIĄZKOWĄ metodą będzie samospis internetowy. W ten sposób statystyka publiczna wychodzi naprzeciw społecznym oczekiwaniom dotyczącym możliwości elektronicznego załatwiania spraw urzędowych.

Dzięki aplikacji spisowej można się spisać wygodnie i bezpiecznie w domu o dowolnej porze dnia, a nawet nocy. Aplikacja spisowa będzie dostępna na stronie internetowej: <https://spis.gov.pl/> od 1 kwietnia do końca spisu.

Osoby, które nie mają w domu komputera i Internetu, powinny zgłosić się do Urzędu Gminy/Miasta. W każdej gminie w Polsce będzie funkcjonować miejsce do samospisu internetowego, będzie też można liczyć na wsparcie wyznaczonego pracownika Urzędu. Ze względu na ograniczenia epidemiczne, warto wcześniej zadzwonić do Urzędu Gminy/Miasta i zapytać o możliwość spisania się.

Rachmistrz osobiście lub telefonicznie

Z osobami, które nie spiszają się przez Internet skontaktuje się rachmistrz spisowy. W sumie na terenie województwa mazowieckiego będzie ich 2,5 tys., z czego 750 w Warszawie. Osoby będące rachmistrzami przeszły specjalne szkolenie zakończone egzaminem. Musiały też złożyć przysięgę zachowania tajemnicy statystycznej – nie wolno im pod żadnym pozorem ujawniać i przekazywać informacji uzyskanych podczas wywiadów spisowych.

Praca rachmistrzów spisowych będzie się odbywać na dwa sposoby: poprzez wywiad bezpośredni i telefoniczny. Forma prowadzonych wywiadów będzie zależeć od sytuacji epidemicznej oraz preferencji rachmistrzów.

W razie wątpliwości co do tożsamości rachmistrza warto skontaktować się z infolinią spisową pod numerem 22 279 99 99 (dostępna od 15 marca).

WAŻNE! Jeśli zgłosi się do nas lub zadzwoni rachmistrz spisowy, musimy się zgodzić na rozmowę i nie możemy już poprosić o możliwość samodzielnego spisania się przez Internet. Dlatego warto jak najszybciej skorzystać z aplikacji spisowej i wypełnić obowiązek spisowy w dogodnym dla siebie momencie.

Nie będzie sprawdzany majątek ani telewizory

W trakcie spisu powszechnego nie będą zbierane **ŻADNE** informacje dotyczące majątku, oszczędności czy posiadanych kosztowności. Również w części formularza dotyczącej zasobów mieszkaniowych **NIE BĘDZIE** pytań o wartość nieruchomości.

Rachmistrz może zadawać pytania **WYŁĄCZNIE** zawarte w formularzu spisowym. Nie ma zatem np. prawa sprawdzać, czy mamy w domu odbiornik radiowy lub telewizyjny i czy opłacamy za niego abonament.

Jeśli ktoś mimo wszystko ma jakies wątpliwości i woli mieć samodzielną kontrolę nad treścią odpowiedzi w formularzu spisowym, powinien wybrać aplikację spisową i jak najszybciej ją wypełnić.

Mieszkańców województwa mazowieckiego zachęcamy do śledzenia strony internetowej Urzędu Statystycznego w Warszawie – będą na nich czekać ciekawe konkursy z atrakcyjnymi nagrodami do wygrania!

Więcej informacji znajduje się na stronie <https://spis.gov.pl>.